

PRZEKŁADY

HORST BREDEKAMP

MEDIA OBRAZOWE*

1. TEORIA MEDIÓW Z EPOKI ŚREDNIOWIECZA. HISTORIA SZTUKI, TEORIA MEDIÓW, MEDIUM OBRAZOWE

Historia sztuki jest także nauką o mediach [*Medienwissenschaft*]. Jej narzędzia pomocnicze są nie do pomyślenia bez medialnego aparatu przeźroczy, mikrofisz, filmów i komputerów, a jej obszary i metody badawcze podlegały nieustannej zmianie, zgodnie z ewolucją mediów obrazowych¹. Jej spojrzenie na media jest specyficzne, sama określiła też w dużym stopniu kształt używanej przez siebie aparatury wizualnej, jak na przykład miało to miejsce w przypadku projekcji przeźroczy. Ponieważ nie da się odtworzyć rozwoju mediów obrazowych z punktu widzenia historii sztuki bez uwzględnienia ich miejsca w rozwoju samej dyscypliny, w niniejszym wprowadzeniu prześledzimy w ogólnym zarysie zarówno dzieje mediów obrazowych, jak i sposób, w jaki znajdowały one odzwierciedlenie w historii sztuki i każdorazowo były konstruowane z jej perspektywy.

Takie ujęcie wydaje się tym bardziej właściwe w obliczu ambiwalentnej postawy, jaką historia sztuki przyjęła wobec nowoczesnych mass mediów, wahając się między fazami wzmożonego zainteresowania i okresem długotrwałej izolacji. Jeśli szesnaście lat temu, z okazji pierwszego wydania *Kunstgeschichte. Eine Einführung*, pytano o to, czy historia sztuki ze swoimi metodami jest w ogóle przygotowana na współczesny

* Przekład na podstawie maszynopisu tekstu udostępnionego przez autora przed jego publikacją w: H. Belting, H. Dilly, W. Kemp, W. Sauerländer, M. Warnke (Hg.), *Kunstgeschichte. Eine Einführung*, Berlin: Dietrich Reimer Verlag 2003 (6., überarbeitete und erweiterte Auflage) [przyp. tłum.].

¹ Por. o historii sztuki: Dilly, 1979, s. 149 nn.; Preziosi, 1989; oraz obszerna literatura u: Reichle, 2002, s. 54, przyp. 10; por. też: Ernst und Heidenreich, 1999, s. 316 nn.; o naukach humanistycznych: Kittler, 1998. [Pełny opis cyt. dzieł, zob.: Wykaz literatury, s. 226]